

104116

GUNNAR STENERSENS FORLAG

TELEFON: 30690
TELEGRAMADR.: "STENERSENS FORLAG"

OSLO, 28.septbr.1942.
GRUBBEGT. 2-4

HB/SS

SS Junker Per Hoff,
11 Inspektion,
SS Schule Tölz,
Bad Tölz - Tyskland.
Vedr. H.P. Hoff "På Vikingeferd".

Vi har fra Wehrmachtbefehlshaber Norwegen, Wehrmacht-Propagandagruppe, Abt. Militärische Zensur mottatt følgende skriv: "In der vorliegenden Form kann das Erinnerungsbuch "På Vikingeferd" von H.P. Hoff für eine Veröffentlichung nicht frei gegeben werden, und zwar aus rein militärischen Gründen. Sollte eine Veröffentlichung trotzdem vor Kriegende erwünscht sein, so müssten gut 70% der Bilder und des Textes entfallen".

Som det framgår av skrivet må stoffet reduseres med godt og vel 70%. Vi foreslår at manuskriptet og bildene blir liggende til krigens slutt. Forhandlinger om en utgivelse kan da tas opp på nytt.

Vi imøteser Deres svar.

Heil og Sæl
Gunnar Stenersens Forlag
G. Stenersen

F o r e r d.

Det er jo mange måter å berette om en ting på, og min store feil er desverre at jeg ikke fra begynnelsen av hadde tenkt å komme med nogen beretning eller offentliggjørelse av de bildene jeg tok. Derfor har jeg svært få notater, og de billede jeg har tatt er mest av "Trøndergutta." Jeg ^{har} nok fullt oppmerksom på at det er mange av mine kamerater som også har tatt bilder fra utdannelsen og fra felttoget i Østen, men disse går jeg ut fra først vil bli offentliggjort etter krigens slutt. Når jeg altså har tjuvstartet, så er det ikke som et utslag av dårlig kameratskap, men som et utslag av min virkelyst, som jeg desverre er forhindret fra å få utlesning for på annen måte. Altså kamerater tilgi mig, skulde det bli formeget "trønder-patriotisme" og egennytte istedenfor fellesnytte med billedmateriellet, så får vi i fellesskap lage en bedre billedrapport når seieren er vunnet.

Nu er vi allerede kommet godt inn i året 1942, og vi har vel alle sammen tatt det lafte av oss selv, at vi vil sette alle krefter vi eier inn i vår kamp for Norge med dets fører Vidkun Quisling.

Fjøret bragte glade og sorg. Mange er de som med livet som innsats idag kjemper for et fritt og reformert Norge, med en politikk som trygt og sikkert står med begge ben i hjertet av norsk jord. Og mange er de som allerede med sitt liv har betalt for sin overbevisning og kjærighet til fedrelandet. Hadde de hatt flere liv, så hadde de med samme offervilje også gitt disse for vår hellige sak. Fred over deres minne, deres offer vil alltid være levende i det norske folk. La oss vise vor taknemlighet ved personlig uezennyttig innsats. Det vi kan gjøre, kan så likevel ikke komme op i mot det våre kamerater gav. Denne min billedberetning tilegner jeg alle mine kamerater. Den skal være et minne for dem, og tjene til også å gi andre et innblikk i vår verden.

Heil og Sel!
Hans Petter Hoff
Schütze.

Trondheim 1-1-1942.

I

A p p e l l e n .

Det var jo et veldig opstyr i Nidarosdomens by, da vår Fører kom med appellen til nasjonalsinnet norsk ungdom, om ved aktiv deltagelse i krigen, skulder til skulder med den tyske soldat å tilkjempe Norge en plass i det nye Europa og vinne tilbake den våpenære vi tapte ved den davarende regjarings feige flukt til England. Det er jo menneskelig å feile, for intet menneske er fullkommen. Der hadde vi nettop vår frihet "uten ansvar." Det er jo typisk norsk logikk, at har man handlet, må man også stå til ansvar for sine handlinger, ikke sant? Hadde disse i regjeringen tenkt norsk, og ærlig innrømmet sine feil, så hadde situasjonen i Norge vært en annen, og kanskje også til en viss grad øvd en inflydelse på krigens gang. Iethvertfall hadde da det norske ~~banebundne~~ folk sluppet å kveles av en slik lengsel etter kongens og hans hus. Nei, man lager livet så meget verre enn det i virkeligheten er.

Førerens apell var en bombe for de fleste, og det kostet mig personlig mange senvløse netter, før jeg forstod at en tidligere krigsfange nu kunde kjempe med sine fangevoktere istedetfor å motarbeide disse på alle sett og vis. Det er nok få som forstod og kanskje ennu ikke forstår hvad det koster en idealist å skifte og søke sig frem til et nytt standpunkt. Men det gikk, og jeg må si som sant er at jeg var redd for ikke å bli antatt ved mœnstringen den 11 Febr.

Folk stod det en masse av rundt "Stiftsgården," de hadde jo fått i oppdrag fra London om å stirre ihjel denne nye katerogi av Landsforædere, og merket sig disse til senere "etterbehandling." Nålesøiet (mœnstringen) var lykkelig pasert, og 14 dager senere var vi samlet atten i stiftsgården for å ta avskjed med Partiet og byens ledende menn. Stort opmøte, og emestående tale: Vi gutter som dette angikk syntes nesten dette var flaut. Vi gjorde jo bare vår plikt mot folk og fedreland, og da var vi tilfreds og med beste samvitighet, som ikke kunde rikkes av de verste bombenedslag. Høitideligheten var snart forbi, og man et eldre øienpar var fuktig. I sluttet tropp marsjerte vi så til stasjonen, mens hirdropene hjallet. Folk fulgte med, og det var den rene 17.Mai stemning. Trondheim fikk den første føeling med det alvor som ligger bak Hirdens kamp for seieren.

Da toget endelig bruste avsted var det sjeldent travelt med Heil og Sal rop. Derved hadde Trondheimshirten ydet sin første frivillige innsats for Storgermania, og hvad vilde fremtiden

- 2 -

bringe disse? Vi hadde jo hört meget om hvor "tussig" det skulle være å bli utdannet ved %, så vi mente intet kunde skremme oss.

Allerede på stasjonen i Oslo blev vi møtt av en % officer. Vi tok da først trikken til Rosenhoff skole, hvor de frivillige skulle samles, og den egentlige optagning i Waffen % foretas. Men før optagningen fandt sted hendte det da forskjellige ting. I Oslo begynder også mine første foto optagelser. Om formiddagen blev det spilt kort på rummene (b.1), og en ivrig tilskuer var gjerne U.scarf. Niemann, som siden var en av reiselederne på vår ferd ut i verden. Nogen skrev brev hjem og fortalte hvor de var, og at det blev nok en tid før de kom hjem igjen, da de hadde meldt sig til Reg.Nordland o:s.v. Andre diskuterte hvorledes reisen skulle foregå. De forrige var jo reist med fly, og det var nok ingen som hadde hatt noget imot om det var blitt med oss også.

Vi trennergutta hadde fått ordnet med permisjon, for vi ville hilse på og ta avskjed med vår fylkiøgsfører, som var blitt regimentsfører ved H.R.7. Så drog vi avsted alle 7, og Regf. Nesheim blev meget forbause over å finne sine gamle kampfeller på sitt kontor. Det ble pratet om løst og fast, og vi bad Nesheim undersøke om vi kunde få ta avskjed med Føreren. Han ringte til Førerens kontor, og vi kunne få komme neste dag kl. 10.

Resten av dagen gikk som en fei, og vår gamle kamerat og overordnede (helt fra Leidangens dager) viste oss rundt i byen. Oslo, Oslo, du har mange fordeler som er så stor. Du byr på mange muligheter. Men så var det klokken da! Vi stod jo allerede under militærlov, og måtte nok pent være tilbake til bestemt tid.

Neste dag var vi de eneste som fikk dra til byen, men vi hadde jo også en grund da. På slaget 10 var vi nede i Råhusgaten 17 og i det samme kom føreren. Vi hilste stramt, og åpnet døren for ham. Så gikk vi opp og meldte oss hos sekretæren og fikk foretrede.

Det var første gang jeg stod overfor min Fører, og jeg vil bare si: Bevares hvor ekte norsk og beskjeden." Ingen av oss sa stort. Vi var alle litt sjenert, men Føreren takket oss, og ønsket oss lykke til med ordene: "Jeg tror dere har handlet rett" For oss var dette en oplevelse, og ingen av oss vil nogensinde glemme denne dagen.

Dette måtte feires, og hvordan? Jo, naturligvis på Viking, hvor

vi nu var godt kjennt. Vi hygget oss riktig til klokken var 21. Da måtte jeg følge min sester til undergrunnsbanen, og overlate gutta til sig selv. Det hadde nesten gått galt. Da jeg kom til skolen var nesten ingen av dem der, og jeg fikk moralske skrupler. Heldigvis kom de like etterpå, men i en annen tilstand enn den jeg hadde forlatt dem i. En mann manglet! Om 5 minutter skulle inspeksjonen komme, og hvor i skapningens mangfoldighet var'n Peder blitt av. De andre visste det ikke. Han hadde vært med på trikken, men var blitt borte underveis. Da visste jeg beskjed, og beväpnet med en lommelykt bar det avsted til den "underjordiske". På mitt rop svarte det nokså matt ut i fra mørket. Vi kom da til kais den kvelden også, men bevares hvor meget leven vi hadde.

Dagen etter skulle optagelsen finne sted. Forevrig vort ferste bekjennelskap med trommer og klingende spill. Vi stillte op i midten. Til venstre et Hirdkompani, og til høire et øreskompani fra Waffen SS.

Da de gjorde sine raske håndgrep, og musikken satte i, gikk det som et sekk igjennem guttene. Vi var stolte!

En av guttene blev kallt bort til chefen. Foreldrene hadde dage før fått brevet hans, og nu kom de med ekspress for å hente ham hjem igjen. Han var visst bare 16 år, men han trøstet seg med at snart blir jeg 17 gutter, og da sees vi igjen. Heil og Sål! At meningene i i andre 16 åriges familier er anderledes herte jeg senere. Prisak hadde fortalt sin far at han hadde meldt sig for et år. Dagen etter sa faren at når du er så freidig og gjør slikt uten å spørre mig, så vil jeg bare si dig at i dag har jeg meratpågonihøret og forlenget tiden din med nok 1 år, og slik blev det.

Dagen etter stod vi opstilt på gårdspllassen. (b.2) Willy kysset fort over ansiktet på sitt "besök", mens jeg gjorde selvmordsforsøk på taket av garagen. Idet jeg tok bildet begyndte jeg å gli. Det var en merkelig følelse å rutsje undergangen sán i møte, men jeg slapp med skrekken, og havnet på maven tvers over porten som stod litt åpen.

Endelig beveget vi oss på gummifetter til innlastningsstasjonen og Willi blomstret over hele ansiktet som en sol av bare kjærlighet, da flammen hans fikk vare med i bilen.

Det varte og det rakk før toget endelig sa "tut", sveivet med hjulet og ruslet retning syden. (b.3-6). Da vi dagen efter steg ut for å gå ombord i fargen, som skulle bringe oss til

- 4 -

Helsingør, var vi imponert over å se hvor respektfullt våre officerer blev hilst på av svenskene. Luften var disig, og det var et tykt islag helt frem.(b.7-9) På stasjonen i Helsingør kjøpte vi sjokolade før ferden gikk videre. Av og til steg vi av toget(b.10) for å stække våre veltrenede undersätter. Ellers forløp reisen rolig og fredelig med kortspill, spising og soving.(b.11)

Transportens leder var Unter.st.führer F.Graf, som serdeles utmerket sig ved å være så lett siktbar på grund av sin fenomiale lengde. Han sørget for oss på alle mulige måter, slik at vi mange ganger var forundret over hvor alt det deilige kom fra. I Hamburg bov vi en stor overnatningshall i et tidligere hotell. Desverre blev en av guttene syk, og måtte bli igjen da vi drog videre om ettermiddagen.

På stasjonene underveis var det et og annet å få kjøpt, og best hovet for tyske penger var derfor temmelig stort. U.stf. Graf og jeg ordnet imidlertid vekslingen i en bank, hvorpå han spanderte "kaffe" og kaker. Ja, det skulde de andre gutta visst Det er en ting jeg gjerne vil nevne under dette kapitlet Jernbanereisen. Den tyske kvinnenes innsats under krigen, enten som Røde Kors sørster på stasjoner og lasareetter, eller på de opprettede forpleiningsstasjoner. Vi kunde komme til en stasjon midt på natten eller i 4 tiden, de hadde alltid et smil og kaff eller Whrmachtssuppe, som vi kallte ertesuppen vi fikk, Disse kvinnenes innsats er enestående i verdenshistorien, deres offerberedskap uten sidestykke, det måtte eneste være lottene i Finnånd da! Når man ser slikt hvor kjærligheten til medmenneskne er så stor, ja da hvet man at man er kommet et skritt nærmere sannheten, for i min katekismus stod det: Du skal elske din neste som dig selv."

Da vi så kom til Bad Homburg, kom en overraskelse. Her var en ventesal av skjeldne dimensjoner,(b.13) med eget høitaleranlegg og studio. Asbjørn som hadde vært vårt muntrasjonsråd underveis med fela si, måtte da inn i studio og gnikke frem nogen nummer. På grund av vanskelighetene med togforbindelsene måtte vi til Nancy i Frankrike. Øinene stod på stilker da vi suste gjennem piggråd og bunkers i Maginotlinjen. (b.14-17).

Nancy utmerket sig med billigt og sterkt øl til en pris av 30 pf. pr. flaske. Det blev omsatt mange flasker den kvelden, for Ola Nordmann fornekter sig ikke når det er noget sterkt å få tak i. Ved denne anledning var det jeg lærte Telehirden og kjenne. Når det kom til stykke så var alle guttene veldig gre'

- 5 -

og vi balanserte over broer, opp og nedover trapper. Altså anledning for alle til å brykke et eller annet i tussmerket. "Men den skytes ei som henges skal" o.s.v. Man får selv snu dette ordtaket som det best passer.

Med fransk tog gikk det så tilbake til Fühlhausen (b.12), hvor nogen av guttene gjorde sine første bekjenntskaper, og fikk sine første adresser. Jeg hvet ikke om Willi var blandt disse, og toget rullet videre mot Vogesene og vårt forelsbige bestemmelset sted Sennheim.

II.

S e n n h e i m .

I det fjerne så vi fjell og åser med sne på. Luften var fin og klar og vårsolen sendte sine stråler over de beryktede Vogesene fra forrige verdenskrig 1914-18, som vekselvis var på tyske og franske hender, og som kostet begge partene store ofre.

Bevares hvor her var trist ned ruiner og gamle bunkers lange veien. Om sider gav toget et rykk, og vi stod stille. Vi var ved reisens mål, og stiv og lemster stillte vi op for å bli talt for 1050 gang, eller kansje var det litt mindre. Så marsjerte vi til det forhenværende kloster for gamle nonner, og dette skulde være vort hjem. (b.15-18)

Takten og sangen var blitt betydelig bedre, vi hadde sunget oss godt inn underveis. Nesten på hver stasjon hadde vi sunget våre kampsanger idet toget begyndte å töffe avgårde, og folk stoppet og så forundret ut. De skjønnte jo ikke teksten.

Jeg tror å kunne si at vore overordnene var fornært med vor optreden. Den var i enhver henseende mønsterverdig.

Allerede samme dag foregikk forvandlingene. Puppestadiget var forbi, og soldaten kom tilsyn. Det var kansje mange som på forhånd så lite militære ut de første dagene, men det gikk fort vekk. Sjenertheten fikk også ben å gå på, og mange oppdaget at de hadde stemme som de før ikke hadde visst om. Hvor mange ganger stod ikke Halvorsen oppe på jordhaugen og rautet som en ku, før spjeldet åpnet sig i halsen på'n.

Sproget bragte mange vanskeligheter til å begynne med, men mange av guttene hunde tysk, og assisterte som oversettere. Dessuten er det utrolig hvilken virkning det har når utdanneren brøler, svarter og kommanderer, mens stakkaren intet begriper av det hele. Som regel var en befriende latter løsningen på det hele, med medfølgende forklaring, oversettelse og demonstrasjon. Her blev det perset latmark til den store guldmedalje, for allt

- 6 -

ting skulde jo foregå med soldatens hurtigste gangart, som lettest forklares som springmarsj.

Håret var bestandig i veien, og alle fant det enklest å fjerne det verste. Hver kveld skulle bena vaskes, og ordensmannen var annsvarlig for at allting var kostet, og at det var luftet. Støvet skulde være borte fra billeder, lamper o.s.v., og så kom vaktkommanderen (U.v.D.), og kontrollerete. Ved denne anledning skulle der meldes, og meldingen måtte være kort og millitr. Så var det en kveld at den danske Sturmann Jonassen var U.v.D. og skulle kontrolleres. Det varte og det rakk før han kom, og menig Johannessen som hadde stuetjeneste ruslet omkring og tørret støv, rette på støvler og så sørger om brunskjortene var likedan sammenlagt. Hele tiden gikk han omkring og numlet meldingen for sig selv, men ingen U.v.D. kom. Dette med meldingen var somoftest degens beste programpost, og hvor mange av oss har ikke måttet bite i teppet, for ikke å sprute ut i latter når ukaret raste som verst. For var man så uheldig å le av en kamerat, så gjaldt det som dårlig kameratsånd.

Nok om det. Jeg var stueeldste, og tenkte som så at U.v.D. kansje ikke kom i det hele tatt, og derfor kommanderte jeg "Til keis, lyset ut." Som sagt så gjort, og det var utrolig for en fart guttene hadde når ordenen var lett forståelig, og ikke krevde formeget hodebry av dem. Johannessen kom fort i seng. Han likte å ligge splitter naken. Det var vel noget han hadde vennet sig til hjemme på bygda, lørdagskvellene tenker jeg.

Så lød de allerførste snork, men da gikk det i døren, og lyset ble slått på. Per stod vår onde ånd U.v.D. Vi var alle 10 lys våkne, og tenkte alle som en at nu slo vel lynet ned i våre himmelsenger. Johannessens nese og etpar vilde sine stakk frem fra dundynen. U.v.D. kremtet: "Mine herrer!". Disse ord kan sies med mange nyanser, og vi kjennte tonen allerede godt. "Mine herrer hvor forbliver meldingen?" Jeg fikk visket et hastig: "Op og meld gutt.". Ut av sengen spratt Johannessen i det før omtalte antrekk, inntok grunnstillingen og meldte gravlavorlig: Stue 12 belagt med 10 mann, kostet og luftet. "Aspirant Johannessen kommandert til stuetjene."

Etemningen var på bristepunktet, og U.V.D. fikk med et "God natt" lurt sig ut av døren, før vi andre bralte av latter. Johannessen var aftenens helt, og det tok lang tid før vi etter inntek-horisontalen.

Dagen etter hadde Baker'n gått til keis med strepper, undersei

og skjerf om halsen. Naturligvis blev det opdaget, og vi fikk da et foredrag om bacillenes trivsel ved skittenferdighet, og kroppens skede motstandskraft ved herdning o.s.v.

Tiden her i Sennheim gikk så altfor fort med sangøvelser, verdensanskuelse og filmforestillinger. En av lærerne snakket udmerket dansk, som vi nordmenn også forstod godt. Men så kom en Obersturmbf. Jacobsen og holdt foredrag med billede, og da blev det min opgave å være tolk. Han forstod meget godt norsk så jeg måtte være svært nøyaktig med oversettelsen.

Så en dag hadde vi landskamp mellom Holland, Tyskland, Danmark og Norge. Det var et stafettløp hvor vi med en stor kubbe skulle hoppe over hinder, krype gjennem en opstillet ribbevegg, over en vanngrav måtte vi også, og like før innspurten var der 2 skranker som også måtte overvinnes. Sper om det var spenning i luften da startskuddet gikk og de første fløy argårde. Jeg løpet helt til ribbeveggen kom, men der var jeg klønet, så da vi vekslet lå vi som nr.3.

Norge var favoritt, og vi var lovet tur til byen, og gratis is-bespisning dersom vi klarte førstepllassen. De som var med vil vel nu si at jeg har glemt å fortelle at dagen før hadde vi hatt en utmarsj på 35 kilometer, og i de uvandte støylene hadde de fleste skaffet sig vannblemmer. Dette gjorde naturligvis sitt til at man ikke kunde yde sitt beste. Dessuten fallt lange-Peder like før mål. Så blev vi altså nr.2 da, og det var jo heller ikke så dårlig tatt i betraktning alle våre små-uhell. Og så var det turen mot toppen på 35 Kilometer. Søndag morgen startet vi kl.8 i herlig vår-var med strålende sol. Dess hjere vi kom, dess bedre blev utsikten, og på toppen stod korset som var reist til minne om de fallne i verdenskrigen. Chefen fortalte oss om kampene om denne topp, og hvilke ofre dem hadde krevet på begge sider. Her blev det kjempet uavbrutt i 4 år. På et lite platå var det anlagt en kirkegård, og litt lavere var det bygget et lite kapell med en minnetavle over de fallne. Det var interessant å rusle omkring deroppe mellom piggtred-sperringene, finne rester av tunge granater og ellers gå gjennom dryppende kasematter. Solen stod allerede lavt på himmelen da vi etter et forfriskende snebad satte kurset hjem igjen. Kanskje var det også tanken på en liten hyggelig vinstue som trakk. Vel hjemme hadde vi fotapell, og 6-7 mann måtte til lagen med sine vannblemmer. Blandt disse var jeg også naturligvis. "For å bli en god soldat må man ha prøvet allt", er mitt valgsprog, men neimen om jeg går til lagen oftere med mine gnagsår. Da

- 8 -

foretrekker jeg heller en hestekur på et par dager for egen hånd, enn en måneds pinsler. Dermed vil jeg naturligvis ikke fremelske nogen lægestreik som har tilfølge en masse død blandt selvtektskandidatene, men forutsetter en visstkjennska til lægevidenskapens hemmeligheter og det menneskelige legane forsvrig.

Daglig var det et veldig innrykk av hollendere, som lå i egne kaserner. Hvor mange tusen det var av dem er ikke godt å si, men de hadde nu så et stort utvalg at de kunde stille 3-4 lag til hinderløpet, mens danskene og vi måtte nøie oss med 1 hver.

Så var det lørdag, og vi hadde lett tjeneste, rengjøring og etterpå skulde vi på kino. Med blanke bandoler og støvler, og barberblad skarp pera i buksen bar det avgårde med høljernene taktfast klaprende på brostenene. Det er vel fryd for en sold når takten er riktig, og ormen bukter sig avgårde kilometer etter kilometer. Blir takten ødelagt av en eller annen som er litt vinglete i beina, så plukker kameratene det fort ut av ham. Hjelper ikke dette så møtte kompaniets beskytter og håndhever av all lov og rett, vår frentidige "mammā" som alle soldater kjenner under kjelenavnet "Spieß" ta affære. Som ofte slapp man det, for det gikk fort å bli kjennt med "mammas smhet". Det var i sannhet en mor som ingen manglet respekt for.

Når vi av og til foreksempel holdt på å ryke ø tottene på danskene på grunn av Grønlands saken eller Kieler traktaten ja da var det bare ham som kunde redde situasjonen med sine belærende og overbevisende gullkorn.

Dette var altså Sennheim, som vi dengang lengtet bort fra. Våre utdannere sa at vi ofte ville lengte tilbake igjen, og jeg må si de hadde rett. Det var en kort men interessant og lærerik tid, øgm man øjerne kunde opleve en gang til.

Så kom avskjedens dag med fest i kantinen og på læseveriset. Danskene skulde bli igjen her, mens vi neste dag skulle være på vor ferd for å treffe de øvrige nordmenn som var reist før oss.

III.

A v s t e d t i l g r a z.

Neste morgen lenge før civilister tenker på å stige ut av dynene, ruslet vi belesset med kjempestore pappkartonger til stasjonen. Vi var både 2 og 3 mann om disse kjempene, som

som inneholdt vaare sivile efekter. Det blev meget aa dra paa. Jeg tenker da spesiellt paa Torbjørnsom hadde en proviantkasse han drog paa. Denne satte han naturligvis paa varmerøret som gikk gjennem kupeen. Da han saa skulde spise til en avveksling var allt smøret naturligvis smeltet. Dette for de fleste saa absolutt nødvendige neringsstoff, hadde han sørget for i rikt monn, og nu fløt det altsaa utover gulvet i kupeen, og benet det.

De helligste landspaper drog vi igjennem med glint av høie snedekte fjell.. I Salzburg steg der saa et følge som skulde paa ski. De underholdt oss med sine morsomme folkemelodier, som de foredrog med glede og begeistring.

Fra Bruck gikk det fort nedover til Graz, og her var det først vi saa "Slottsberget" som ligger midt i byen. Saas atasjonen stod biler til aa frakte oss bort, og snart gikk det i flott tempo til vaart fremtidige hjem, kasernene i Setzeldorf. Disse var helt nye, og med blandt annet radio paa hvert rum.

III.

G r a z .

Her blev vi da forestilt vor vaare nye chefer, hilste pa de andre nordmennene som allerede var der, og tek vaare stuer i besiddelse. Vi trøndere blev enig om at vi hørte sammen, og vi vilde ligge paa samme rummet. Dette kallte vi fur die Brontheimer Stube, og pyntet flott op med emblemer og valgsprå. Det var allerede holdt en konkurs i stuedekorasjon, og vi haapet paa en ny, men desverre blev det ikke noget av.

Vaare chefer var alle hyggelige karer, som gjorde det klart for oss at tjeneste er tjeneste, og fri er fri. I tjenesten var de harde, men utenfor de beste kamerater. En av de vi likte best var S.

Livet her i Graz var fullt av oplevelser utenfor tjenesten. Saant som operabesök var en kjaerkommen avveksling. Blev det litt langtekkelig, saa hendte det at et par av oss tok sig en liten tripp ut i byen for aa se paa livet. Willi hadde naturligvis bare øine for det kvinnelige, mens Torbjørn foretrakk aa fylle taven med mest mulig.

Til aa begynde med forsvarte jeg T. men til slutt kom jeg til det resultat som de andre at han var bondeful. Desverre hadde han ogsaa andre egenskaper som ikke akkurat passet inn i kameratskapsaanden, og en dag fløt begeret over. Nu var det slutt med taalmodigheten vaar, og vi kom til at kroppslig avstraffelse vil vaere det eneste som nyttet. Willi blev

- 10 -

opnevnt til aa utføre dette opdrag, og efterat U.v.D. hadde vært der tok Willi kurs for T. køie, bevebnet med et par bukseseler. Hermed fikk T. en herlig omgang paa det dertil egnede sted. Han ynet og klaget sig, men ingen av oss andre leet paa oss.

Midlet var udmerket, og T. blev absolutt bedre, selvom han de første dagene prøvet aa finne modidienhet hos de andre, men desverre uten held for ham.

Saa en söndag som vi satt og hørte radio kom det ~~sendermelding~~^{far} om at Tyskland var i krig med Jugoslavien. ~~men~~, tenkte vi nu blir det ~~vel lyper~~. Vi laa jo bare ca. 10 km. fra grensen. Neste dag gikk vi igang med øvelser. Vi fikk utlevert full brannmandsutrustning, og følte oss helt som full befarne brannmenn. Saa laget vi en flott brann, og slukket etter alle kunstens regler, og tenkte at nu kunde bare fienden komme. Det gjorde den da ogsaa i for av et fly som kom susende mot kabernen, man i neste sieblikk var det borte som saaen i en ftillehaug. Stadig saa vi soldater som drog videre, og vi haepet nu ogsaa paa at vi snart kunde faa dra avsted. Men nei. Ikke engang en deputasjon til chefen hjalp. Vi var nok desverre bare halv-soldater foreldbig, og maatte nok finne oss i aa vente til vi var fullt utdannet.

Den 9.April stod vi opstilt ute paa plassen, og nuvaerende Stabsjef frondsen holdt en tale hvor han nevnte grunnene til at Norge maate opleve denne dag. Røtidigheten varte et kvarter, og resten av dagen hadde vi fri.

Desverre fikk en del av oss skarlagensfeber, og bragte oss and i karantene. Det var naturligvis gørr kjedelig aa vaere saa alene i flere uker, men de fra de andre kompaniene besørget det vi trengte fra byen. Serlig var det si daom var efterspurts og da et nytt kompani nordmenn kom, fikk de det travelt med aa fly i kantineen for oss.

Jeg gir nu ordet til SS Mann Tollesen fra Kongaberg, som forteller om "Tag der deutschen Wehrmacht, 23

"Tag der Wehrmacht 1941"

av

SS-Sturmann Walter Tollefson.

Like blanke og skinnende som de vaapen er som den tyske vernemakt anvender i sin heltemodige og i historien saa ensstaaende kamp for vesterlandenes og den germaniske kultur, oprandt den dagen som er viet den tyske vernemakt, 23 mars.

Vaar i Steiermark, solen sloste med sin livgivende varme utover Graz, byen i Sydtykland som bærer navnet "Folkereisningens by", og i viss nærhet SS-Kasernen ligger, hvor deførste norske frivillige fikk sin rekruttutdannelse. Fra landets forskjellige deler kom de og blev trenet i soldatens dyder; blev utdannet til SS-Mann, for med våpen i haand aa kreve regnskap for de skjendselsdaader som ved hjelp av demokratiets maktealøshet hadde ført landet vaart ut i ulykken. De unge menn hadde fulgt kallet som føreren hadde utstedt, de vilde kjempe for Norge, svinge sverdet for Atten og Åren. Disse guttene saa den kommende dag med de aller største forventninger imøte. De var sveiset sammen til to kompanier, som sammen med nogen andre kompanier rikstyskere utgjorde kasernens styrke. Kasernen var etter beste evne utsmykket, for idag var hele befolkningen innbudt som gjester.

I løpet av formiddagen strømmet folk inn paa kasernen. Besøket denne gangen var meget stort, det var tydelig at guttene fra det høie nord trakk. Derfor var vi ogsaa ladet med en viss spenning, bedre kalt lampefeber. Det var meget som avhang av denne dagen, vi ville jo at folk skulle faa det beste inntrykk av oss og dermed ogsaa av Norge. I idrett, i edel kappestrid med vaare tyske kamerater, skulle vi faa anledning til aa vise hvad vi kunne. Kompanisjefen mönatret guttas antrekk og frisur denne morgenen, og gav oss et par velmente ord med paa veien før vi slapp ut paa kaserneomraadet. Det var morsomt aa være nordmann den dagen.

Alle hadde vi flunkende nye uniformer paa, og det lyste av forventning fra mange hundrede par øyne mist i like mange ansikter som var skrubbet og vasket efter alle kunstens regler. Et bredt og forstaaelsefullt smil forplantet seg til alle, da kompanisjefen til slutt paa sin egen lune maate, med med alt eftersmakke kunngjorde forbud mot besök paa stuene, vi forstod saa alt for godt hvad han siktet til.

Dagen böd paa mange overraskelser. En av de som kanskje vakte mest munterhet, var tre SS-menn utkledd som mann, kone og barn. Sistnevnte naturligvis i sitt rette element, sittende i en barnevogn med oppplantet maskingevær. Dette betjente den haabefulle unge

pode etter allr siste opskrift.

Kasernens fullblodshestar stod til publikums disposisjon. Det var särlig de unge vakre damene i Graz som benyttet seg av anledningen til en liten ridetur. Det var mangen en mörkhaaret akjönnhet som fullt ut forstod aa fremheve såvel sin egen, som gangerens akjönnhet paa den mest raffinerte maate. Det er ogsaa meget vakkert aa se en fullblods ganger som urolig tripper hit og dit, med aller største möje holdt i tömme av en likesaa "fullblods" ung dame i sadelen. Dette var naturligvis den største attraksjonen for oss soldater.

Dette og meget annet satte den riktige spiss paa dagen, saa stemningen var den aller beste, da idrettslekene tok til on eftermiddagen. Det hadde samlet seg et uventet stort antall tilskuere, saa det hersket en riktig landskampstemning omkring idrettsplassen som laa der saa innbydende med sitt vaargrønne teppe. Landskamp var det jo ogsaa, for ungdom fra to land møttes. Vi skulle idag vise vaart mette: "Kjørpe og seire" i praksis.

Først paa programmet var endel ball-leker som var temmelig ukjente for oss nordmenn. Likevel hevdet vi oss godt, saa kom täugtrekkingen. I anledning denne hadde vi stablet et rett ut sagt fryktinngydende lag paa benene. Endel karer stod der i sitt lette og luftige treningsantrekk og likesom bare "spilte" med sine muskler, samtidig som de betraktet sine motstandere med det mest tilintetgjørende blikk en kunne tenke seg. Desværre saa det ut som om vi undervurderte tyskerne. Riktignok hadde de ikke vaar brutale kraft, men til gjengjeld en vel innøvet teknikk. Nordmennene slet i tauenden, mens tyskerne drog og rykket. Snart hadde vi overhaand - snart de andre, intil et lyst hode midt i kampens verste hete stilte seg selv følgende spørsmål: "Hvorfor rykker ikke ogsaa vi i tauenden"? Saa tok han til höit og tydelig aa rope takten; en - to - tre - hal i og dra! Jeg vet ikke om det var den nye taktikken eller tyskernes store forbauselse over disse for dem saa uforstaelige glosor som var avgjørende, faktum var at vi med vaar siste svettedraape fikk halt samtlige motstandere over streken og i maal.

"Länderkampf in Fussball - Norwegen - Deutschland", gikk det som illa i tørt gress rundt i tribunene, da de respektive lag løp inn paa banen. Paa legene fantes det nemlig endel av begge lands mest eminente fotballspillere. Vi ventet oss mye av laget vaart, akjøndet fullstendig manglet trening, noget som tyskerne hadde drevet lange. Ved avsparket var stemningen paa bristepunktet.

Ville vi svare til forventningene? Norge hadde tydelig nok satt seg i respekt etter seieren ved olympiaden 1936.

Spillerne vaare begynte famlende, synlig närvöse. Tyskerne derimot klemte fra förste öieblikk slik paa ballen, at vi fikk bange anelser, de hadde et slikt gaa-paa-mot, slik en freideighet og fart, at det nesten tok pusten fra oss. Det saa mangen en gang mörkt ut for maalmannen vaar, "Rossland", som fikk mange harde nötter aa knekke. Ikke bedre blev det heller, av at den lange mannen i maal viste tydelige tegn paa usikkerhet; särlig hadde han vanskeligheter ved markkryperne, disse lave, brennhaarde skudd som tyskerne benyttet seg av. Men til gjengjeld hadde han endel glansredninger, rene akrobatiske kunststykker. Men guttene spilte seg godt sammen, og omgangen endte uavgjort. I annen omgang laa laget vaart klart over, hvad spillet angikk. Det var en fryd aa se guttas samspill. Ballen gikk ofte fra mann til mann, like fra vaart maal til motstanderens, men skuddsikkerheten manglet. Det saa ut som om kampen skulle ende uavgjort, da en av vaare spillere med et kraftskudd satte ballen i nettmaskene saa det ordentlig sang. Men desværre var det waar egen maalmann som maatte gaa inn i buret aa hente ballen—"selvmaal"-. Det saa ut som om vedkommende ville demonstrere at vi kunne da lage maal ogsaa. Resultat, Tyskland seiret en - null. Saa kom $\frac{1}{4} \times 100$ meter stafett. Her maatte vi seire, hvis vi skulle kunne fjerne vaart klengenavn "langsame Brüder".

I vaar daglige rekruuttutdannelse reagerte vi vel ofte lang-sommere enn de tyske rekruittene paa befalets kommando, slik at de fikk inntrykk av at vi var trege, et av de mest yndete "kjælegjavn" var netteop "langsame Brüder". Og dette kunne vi ikke riktig slaa oss til ro med. 4 lag startet: 3 tyske og et norsk. Startskuddet gikk og 4 mann skjöt ut av sine startgroper. Med förste veksling, stillingen uforandret. Annenmannen vaar klusset ved vekslingen slik at nr. 3 forgjeves kjempet for aa naa igjen de andres forsprang 6,8 og 10 meter. Men saa kom 4de mann som var en sprinter av format. En slik spennende, stilren og flott innspurt paa en $\frac{1}{4} \times 100$ meter staffett har jeg sjeldan sett. I et elegant llop tok vaar mann igjen de tre andre og bröt snoren som overlegen bestemann under vaare jublende tilrop, mens publikum baade sivile og militäre tilkjennegav sin applaus. Dersom noen fra den dag av benyttet "langsame Brüder", gjorde vi bare aller höfligst opmerksom paa - $\frac{1}{4} \times 100$ meter stafett -.

Dagen blev avsluttet med en stor folkefest med dans i kantinen, samt andre forlysterier. Bataljonens egen orkester spilte, og de siste slagere tonte utover parkettens nybonede parkettgulv. Det var mange av oss som i førstningen hadde vanskeligheter med å mestre de tunge jernbeslaatte støvlene på det glatte gulvet, men øvelse gjør mester, og det varte ikke lenge før vi fullt ut hadde tilpasset oss forholdet.

Den almindeligste måte å vekke de unge vakre henders oppmerksomhet på, var å fortelle om de unge damene hjemme i Norge som på sin daglige spasertur promenerte med en liten isbjørn i handen. (i silkesnor, naturligvis) Og med en gang var kontakten sluttet. Dette slo sjeldent feil, og mangen en flirt har fått en vellykket start på den måten.

Om-sider gikk rosignalet, og saart var det for mange å ta avskjed med de nye bekjentskaper. Mangen en forlokkende rød ungpikeunn visket et rörande og beveget "auf wiedersehen" som laaves så godt for neste gang. Et avskjedskyss, og på den brolagte plassen ved inngangen, hörte en trippingen av et par höihelte gressa damesko, som fjernet seg fra den markerte tunke klapring av stöyler med häljern. Og stillheten som fulgte, minnet om to som hver for seg gikk å tenkte på det första mötets södme, og alerede drömde om det neste.

Vi har rifset den dagen inn i vår erindring. For oss var den bud om en ny stor tid, en tid hvor en ungdom som har vilje, löfter fanen, og går foran. Den dagen hadde vi nemlig oppgaver som måtte løses, og dette ble gjort. Idag var det idrett og lek, imorgen det rammeste alvor, og som vi hadde hevdet oss i sportslig kappestrid, vet vi også og hevdet oss naar de störste krav stiller. Vi fikk nemlig visshet for, at naar vi staar sammen og köfter i flokk, da kan ingen hindre oss i å føre kampen igjennem til seier.

"Kjemp og seire, det er veien vi går."

ges.: Walter Tollefsen

L.V.

H e u b e r g .

Omtrent den 12. April reiste vi saa ifra Graz, og visste ikke hvor vi skulle henn. Det var de utroligste gjetninger som forekom, men det var ingen som fikk rett, og endelig steg vi da av toget paa en idyllisk liten stasjon som het S. Nogen av guttene fikk kjøre, og blandt disse var naturligvis Torb. Vi andre stilte opp paa 3 rekker, og saa bar det i vei. De første kilometerne gikk meget bra, men det blev da aldri slutt paa disse bakkane, sjø, og svetten randt av oss. I det fjerne saa vi tilslutt nogen hus, og tenkte som saa friskt mot Antonius, naa er vi der snart. Vi fikk pause. aa norsk sa vi som soldater "5 minutt, eller røikepause," men paa tysk kalles det bare "P....pause". Slike pauser er bestandig korte, for man vil jo nødig stolpre videre paa ømme ben, men vi var da mannsfolk. Til slutt saa vi kasernene, som dannet en hel liten by for sig selv. Det satte humret og spenningen op, og forventningene stod paa toppunktet. Nu skulle det vel bli biler og motorsykler paa hver eneste mann. Du slette tid hvor vi nordmenn har en oarslig innstilling, og vi har nok svært meget aa laere i livets skole. Vi laerte og vi lagerte, men stadig vekk kom nye ting til.

Om Heuberg er det ikke noget spesielt aa skrive. Vi blev fordelt paa 4 forskjellige enheter. Nogen kom til flak og artillerie, mens andre kom til regimentene Germania og Nordland.

Nen tror dere at skarlagensfeberen slapp oss da? Efter et par dager blev nye tilfelder opdaget, og det var ingen vei utenom en ny karantene. Her laa da de syke, og mistenkelige, mens vi hadde rewierreinigung av en annen verden. Daglig regnet det, og surt og kallt var det ogsaa. Billedene viser bedre enn ord hvordan vi behandlet bordene og krakkene. Da forsvarstotalet i söken for na bli kvitt bakteriene, og da vi tok dem opp og sylte dem, var de saa rene og blaukskurte som hvit-skurte guiv hjemme paa bonlandet.

Den som intet gjorde var naturligvis Torbjørn. Willi var fremdeles hans onde aand, og til allt uhell for T. kom de paa samme stuen. Avstraffelsen hadde nok hjulpet for en tid, men saa fallt han tilbake i sine gamle folder.

En av guttene hadde kjøpt en taaregasspistol i form av en fyllepenn, og denne maatte naturligvis innviet. W. utsaa T. som det riktige offer. Han spurte om T. hadde mistet en

- 12 -

fyllepenn. Joda, det hadde han da, og vi stakk op under nesen paa ham, og brennte av. Ville hyl, og krigsdans fra T. Vi kjennte gassen fra Graz, hvor flere hadde faatt maskene fulle ved filtervekslingen, og hadde gjennomgaatt helvædes kvaler. Spør om vi moret oss. Saar jeg daag trokker paa det, saann jeg le aig kvekk ihjel.

De første som reiste var de som kom til flakk, og glade var de. Nu skulde komme fart i tingene slik at man kunde faa se resultataene av vaar innsats.

Det varte ikke mange dagene før en hel del biler stod opkjørt paa plassen. Jeg pusset og tenndte i ovnen hos chefen vaar for siste gang, og saa rullet vi egna avgårde.

Det gikk over stokk og sten saa det var ent heter. Av og til gjorde vi et hopp op i taket, men vi blev da heldigvis ikke hengene. Vi kjørte gjennem flere landsbyer, og la serlig merke til aksestrøppene. Etter ca times kjøring saa vi en sukkertopp med et slott paa toppen. Vi naermet oss Techingen, og hved vi saa var "Burg Hohenzollern" som keiserfamilien stammet ifra.

Techingen var en liten romantisk by med en rasse historier fra fyrtoksemmer og krig i gamle dager. Vi kjørte ned i en av arbeidstjenestens leirer, og her skulde vi da fortsette vaar utdanselse som egen rekruttabdeling.

Jeg maa si at denne tiden i Techingen er et av de herligste minner fra utdannelsestiden med kakespising og pikeflirt og strålende glodhete soldager. Jeg var eneste trønder, og savnet svært mine gamle hirdkamerater fra Trondheim. Men det er rart med det, vi hadde nok ikke lengre vennegruppe i såa tiden fløi osa altfor fort.

Vi gebyndte om morgenens klokken 6, og da laa det rim paa alle barakketakene. Saar vi da fløi som raketter med gaasehud paa den nakne overkroppen til veskerummet for aa foreta vaart dagl morgentoilet, kansje til og med berberte bort nosen din fra haken, var det mange som var fristet til aa beholde ulltrøien paa. Hvis vi var inde aand U.V.D. var i farvannet og saa dat, blev det sikkert en sjittjob saa fas et eller annet sted. Det beste var alltid aa faa latrinovask. En serlig fornøielse var det saar man selv hadde god sanvittighet, mens skylden kansje var Hellmuts hals, som var spesielt møkket om morran ved avmarsjen.

Naturligvis la spies merke til det, og var han i daarlig humør saa fent han alltid ut et eller annet morsomt arbeide. Saar han

en ting som var mikkete briukte hadde sig faert selvom vi fant det gullente rent. Naar vi saa etterat stormen hadde lagt sig, atter viste frem sakene vaare uten aa ha gjort noget med dem, blev de godkjent.

Men la mig komme tilbake til Hellmuths hals. Den var kronisk skjitten, og 3 mann blev utsett til aa foreta rengjöringen. mens vi andre stod paa linjen og ventet, drog de andre til vaskebarakken med sitt offer, medbringende negleborste og saape. Offeret selv var forbausest over hvor fort det gikk aa bli ren paa halsen, og det varte ikke lenge før helmut selv overtok denne seremoni.

Vi var saa heldig aa fia kompaniets sørte faar Torbjørn sammen med oss. Et paar dager gjorde han tjeneste, men saa klarte han paa en eller annen maate aa bli syk igjen, og saa havnet han paa sykestuen opp i byen. Ever dag gikk jeg en tur opover til ham og Parten fra Skien som ogsaa laa der. Det var koselig aa rusle slik paa egenhaend, mens de andre hadde enk eller annen sövndyssende tjeneste.

En natt hadde vi alarm, og drog ut paa "Sonntagsberg", hvor vi ellers om dagene hadde terengövelse. Kull bekke mørkt var det, men vi kjennte da veien godt nok. Mange paastod at de kunde kjenne svettlukten fra dagen i forveien. Avdelingen gjorde holdt, og Untersturmführer C. pep i flöiten. Straks efter meldte en Unterscharführer "allt i orden."

Vi ruslet op paa en høide, og forestillingen kunde begynne. Kommandorop lød i mørket og dumpe fottrinn, litt skrangling i kokekar og prat blannet s~~ø~~g. Unterstf. pep og forklarte at slik maate ingen oppføre sig i mørke, da kunde man jo høres paa flere kilometers avstand. Saa pep han igjen, og nu skulde det giøres riktig. Vi hørte ingen ting selvom vi anstrengte oss aldriig saa meget. Historien forteller intet om hvorvidt de gutt som skulde vaere prøveobjekt stod stille. Det blev ogsaa prøvet med knekkning av kvister og sigarettrökning, og saa gikk turen hjem i sengen igjen.

En av de følgende dager var vi paa utmarsj til borgen Hohenzoll. Desverre laa taaken tett saa vi blev snytt for den flotte utsikten, og billedene blev daarlige. Det som imponerte oss mest var den store stammtavlen som var malt paa en av de store poler veggene, og borghistoriene.

Vi gikk en stor begivenhet i møte, nemlig besiktigelse ved vaar regimentschef og staben. Nu skulde det ultsaa vise sig da, om vi hadde laert nok til saa bli betraktet som riktige soldater.

Dagen var helt ypperlig egnet til dette, med lindrende beroligende skyer paa himmelen. Sjeldent har vel vaar marsjsang: Det bryter et lys gjennem skyen" vaert sunget saa flott som da. Nu stod vi jo like for maalet, og gikk det galt idag, saa maatte vi vente et halvt aars tid til neste besiktigelse, og det hadde ingen av oss lyst til.

Saa kom regimentssjefen med følge, og vi begyndte med øvelsene. M.G. skyting, haandbrannkasting, kart skulde leses med og uten kompass, og ellers mange andre øvelser.

Vi klarte det godt altsammen, og det skulde jo ogsaa bare mangle med den utdannelsen vaar. Om eftermiddagen hadde vi teoretiske prøver. Tilslutt fikk vi res, og det er jo en sjeldenhets i soldaterlivet. Det hele lovet godt for mor Norge og hennes fremtid at vi nu kjenne snart kunde faa vise at vi kunde kjempe for denne og hennes fremtid.

Herved var en vesentlig del av vaar utdannelse avsluttet, og nu var vi ikke lenger SS aspiranter, men riktige SS menn, som visste hvordan vi hadde sa oppføre oss ute og hjemme. Denne utdannelsen hadde gjort annfolk av oss gutter.

Det skulde vaere en stor regimentsøvelse paa etpar dager, og vi blev ansett vaare kompanier, saa vi ogsaa kunde faa vaere med. Vi var stolte da vi kleddes saa i vaare turn-jakker, og meldte oss ved de prospektive kompanier.

Om formiddagen gikk det avgaaende med lystig sang om den evig unge Anne-Pari som er alle tyske soldaters yndlingssang. Efter 3-4-timers marsj kom vi dit hvor øvelsene skulde begynne. Vi fordeite oss utover terengen, og vi tok dekkning i et bekkelie. Her blev vi liggende et paar timer, og endelig kunde fremrykningen begynne, som varte til kl.22 uten stans. Om natten laa vi ut paa et jorde, og fikk den forrate forsmak paa aa ligge i felten. I graalysingen begyndte nogen biler og motorsykler aa dure, og paa høire flanke var det voldsom skyting. Fremrykningen fortsatte, og kk.lo 1st hornsignaler. Fienden hadde kapitulert. I det fjerne saa vi nabobataljonen gaa til storm. Litt senere hadde vi parade for regimentsjefen, og vi var ordentlig stramme da vi gikk fram i marsjerte forbi ham. Efter denne øvelsen hadde vi gode 30 kilometer aa tilbakelegge trette og utslitte som vi var. Ikke en eneste nordmann gav op marsjen. Husker du innkomsten Bruun? Ja, det var ikke til aa undres over for vi hadde tilbaketlagt 78 kilometer paa dette ens døgn.

Efter et par dager var merkene after øvelsene borte, og vi

- 15 -

kunde bevege oss litt mere elastisk. Vaar edsavleggelse blev fastsatt til den 11 mai, en söndag med et straalende vær. Tung maskingevaerer og geværpyramider blev opstillet som ramme for begivenheten. Klokken 3/4 paa 12 kom aereekompaniet marsjerende fra bataljonen, og vi stillte op ved siden av den. Kompanichef kommanderte: Still gestanden, das Gewehr Über. Achtung, presenti das Gewehr." Derpaa holdt han tabelen frem, og de 4 gutter som var utvalgt traatte frem og la sin venstre hånd paa denne, mens de rakte den høire i været. Sjefen leste teksten, og de tilstede vaerende gjentok den.

Den 17.mai hadde vi en liten fest hvor Untersturmf.v.O. spandert øll. Festtalen for dagen holdt Hauptstf.Hartmann. Vi sang og hygget oss til langt over taptenstrek. Aftenens toppunkt var Skippern og Mina som hirdmann Hansen og sjømann Aas kopierte fantastisk.Bare spinaten manglet, men da de spillte japansk musikk med gummilebene sine, var spinaten til skipperen glemt. Tjenesten gikk hver dag videre, og saa en dag kom det beskjed om at N.S.Fører og Reichsführer SS vilde besøke alle nordmenn, som hadde aa samles paa Neuberg. den 22 mai. Jeg skal si vi var spennt og gledet oss. Og saa rullet toget nogen timer til S. igjen. Denne gangen tok vi rutebilene opper bekken, og tenkte med gru paa den dagen vi hadde svettet øver med full oppakning. Paa Neuberg traff vi hverandre igjen, men mange var nok enda paa sykehus desverre. Aftenen var meget vellykket med god mat, øll og sigaretter. Efter maten vår holdt taler av Reichsfører, N.S.Fører og Gruppenführer Steinbr som meldte Divisjon Viking ferdig til innsats.

I denne forbindelse kan nevnes at den 20.4.1940 gav Hitler ordre om opstilling av regiment Nordland, hvor frivillige fra Norge og Danmark skulde gjøre tjeneste sammen med rikstsiske SS menn. Den 25-5-1940 kom forordningen om oprettelsen av regiment Westland for de friville fra Holland og Flænder.

Et aar senere var arbeidet saa langt fremskredet, at de germanske frivillige den 21-4-1941 blev samlet til en divisjon som der Führer gav det serefulle navn Viking. Til denne divisjon hørte dessuten stammregimentet Germania, som flere ganger hadde utmerket sig overfor fienden.

Aftenens fulltreffer var det kameratligesamvar afterpaa. Alle sikret sig navnetrekke til de høie personer, og stilte dem alle mulige spørsmål. Serlig var det om Jørgen NS, som var stiftet dagen i forveien. Hver man fikk utdelt sigaretter og sardiner, og fra Reichskommisær Terroven var det et par böker til hver med hans navnetrekk i. To SS Musikkorps underholdt med

musikk, og saa var kvelden forbi. Vi overnattet i kasernene, og reiste neste dag tilbake. Det var en begivenhet som de tyske kamerater misunte oss veldig, sørlig var det navnetrekkene paa soldbökene vaare.

Den 27 hentet vi vaare siste ting i leiren, og blev innkvartert privat, med en ~~begivenhet~~ og ~~blev~~ overalt hjertelig sjeldentaa se i Norge i disse dager. Men tyskerne har jo ogsaa oplevet en verdenskrig, med nederlagets grufulle tid, inflasjon og undertrykkelse, hvor deler av landet bl.a. var besatt av farvede tropper. De hadde ikke lov til aa gaa forbi en affiser paa fortauet. Nei de maatte ut paa gaten, ellers fikk de et drag av ridepisken eller stokken som vedkommende alltid bar paa. Denne ydmygelsens tid, ville tyskerne aldri komme til aa glemme. Det er ogsaa meget derfor de behandler Norge slik idag, og vi kan takke skjebæen for, at vi besitter en mann i vaart land, som ~~en~~ med hele sin idealisme arbeider etter sitt motte, orden, rettferd, fred. Vi har vel ingen bedre ledesnor enn N.S.Program. Garantien for at dette blir gjennemført, er Quisling, som med sin fortid har bevist at han ikke bærer med valgpropaganda, men med sundt manndomsvett - og en nasjonal-følelse, som kanskje ingen annen i Norges rike, modnet gjennem en lang 25 aars lang idealistisk kamp.

Adjö Hechingen.

Her oplevde vi saa en ukes familieliv, hvor vi blev riktig bortskjempt, aa førte et halvveis sivilistliv. Gikk paa Cafe Schenk og spiste kaker, og koset oss ellers paa alle maater. Av forskjellige grunner, foretok vi utflykter til Tübingen, som laa riktig idyllisk til mellem de grönne aasene, desuten var det jo svært romantiskt aa reise med "den schwäbische Eisenbahn".

Saa en dag blev bekjentgjort ved opstillingen, at kompaniet hadde aa holde seg klar til avmarsj. Og noegen dager senere: "Gutter ! Imorgen klokken 4 stiller dere her til avmarsj, felvmarsjantrekk. xx blir i kveld pakket paa bilene, saa alt er klart til i morgen."

Dette var en av de dagene enslik liten by som Hachingen aldri kommer til aa glemme. Ölkvoten blev opdrukket for den neste uken med, og de fleste lukket ikke et øie den natten. Guttene skulle jo forlate dem, og i de par månedene hadde de erobret sine verdbolks hjerter, saa disse med sorg saa

deres avreise imøte.

For oss utlendingar var denne avskjedsdagen en stor op-levelse. Samtige soldater var smukket som til fest, med blomsterkranser bunnet av kjærlige pikehender. Da kompani-sjefen vaar om morgenens med velvalgte ord takket byens be-folkling for den opofrende maate de hadde mottatt de for dem fremmede lansmenn paa, ja da var mangt et øie fuktig. Det var som om guttenes følelser fikk luft, da vi som av-slutning med ungdommelig begeistring istemte "Viking-sangen," om isbjerk og vikingtokt. Motorene brølte, og engs etter en rullet bilene av gærde til noget for oss ukjent, uhyggelig, men alikevel tiltrekkeende.

Efter en par timers kjøring blev vi lastet paa tog, og saa lød de taktfaste hjulgangene paa skinene, som dysset oss i sövn en efter en. Dag efter dag gikk det østover. En liten tanke sydover, og saa plutselig rett nordover. Det var vant rart da toget stoppet, og vi tok vaare kjære biler i besiddelse igjen. Vi befant oss ihvertfall i Tyskland, og da vi kjørte videre nordover, stod folk paa gatene aa jublet. Blomsterbuketter, syrengrener og sigarett-pakker havnet opp i vognene vaare. Det var det rene triumftog, slik kunne man forestille seg inntoget hjemme føte etter et seierrikt feltskue.

Dere hjemme tror jo bare slikt er propaganda. Jeg vet saa alt for godt, hvor dere er blitt løiet fulle, og hvor deres trang til sannhet stadig er blitt misbruikt, slik at største-delten av det norske folk er blitt forgiftet og uselvstendig. Dette kan tilgis, maa men de som idag motarbeider oss, som kjemper for vaar egen selvstendighet og norskdom, ja de maa nødvendigvis uskadeliggjøres. Den som vil sitt folks beste, maa idag innse, at-en-nerd at en nordmann alltid selv feide for egen dør. Og saa skal idag være av avgjørende betydning for oss, om England vinner krigen eller ikke? Et kulturfolk som norske, maa hvis det vil bestaa være selvstendig, derfor maa vi ogsaa selv bære ansvar.

Vi kom da til vaart bestemmelsessted i nærheten av Breslau. En söndag fikk vi laane to biler, og drog til en by i närlheten hvor det var en kino, og efterpaa var det dans paa noen kaffeer i nærheten. Vi vakte overalt opmerksomhet, paa grunn av vaart egenartede spraak, men saa var det klokke-strenget igjen da.

Et par ganger hadde jeg bilvakt, og jeg glemmer aldri en natt hvor det nesten hadde hentet noget. Likefør parkeringsplassen vaar, i et skogholdt, laa en kraftig gaasedam. Til denne gikk der en liten veistump, likedan som til vaar plass. Ut paa natten ser jeg to smaa lys med motordur bak, komme ruslende bortover veien. Jeg tenkte straks, a-han nu kommer kompanisjefen. Jeg lurte av meg frakken som jeg hadde hengt om til vern mot duskregnet, og ville være riktig morsk. Det gjör nemlig et godt inntrykk paa overordnede naar man virker fryktinngydende. Stor var min spenning, da jeg ser vognen ta av ned til dammen. - Men stopper med et rykk like i vannkanten. Der lurte han meg lell, for bevare meg vel for en opstandelse, hvis han hadde kjørt i dammen. Dagen i forveien hadde vi nemlig agert gjess, og vadet. Som grønne uhyrer kom vi op igjen, paa bunnen laa nemlig en meter tykk slamm, og vi maatte vaske oss kraftig etter badet.

Sjefen rygget, og kom innpaa den rette veistumpen. Jeg rev pistolen og ropte fryktinngydende: "Halt, wer da?" En nordmann vet i almindelighet ikke hvad det vil si aa faa en kule mellom ribbeenene, saa han ville vel heller ikke reagere slik overfor en pistol. Han ville vel ta hendene ut av bukselommene og si "ta det med ro da mann", jeg er da ikke farlig jeg, eller ser jeg farlig ut kanskje?"

Men kompanisjefen kjente vaapenspraket og tilkjennegav seg. Saa drog vi videre en dag, mot øst, kjørte inn i Polen, og fikk se alle de elendige straahyttene her og halvveis til-sammenskutte byer fra Polen-felttoget. I flere byer var jødestanken aldeles uutholdelig, ja slike menneskeslag kan man ikke tenke seg finnes. Jeg gjorde meg mange ganger tanker om, hvorfor levde de? Hvad levde de av? Og hvorledes klarte de aa holde liv i seg her, hvor vinteren er temmelig streng? En ukos tid laa vi ved Lublin, mens solen stekte, og forbrente oss mer eller mindre. Vi gikk hele dagen i bade-bukser, og plasket i en bekk som rant langsomt forbi. Meldingen om krigen med Russland mottok vi med voldsom glede, for som nordmenn mente vi, at nu maatte vi selvsagt ha alle norske menn og kvinner bak oss. Det var derfor bittert for oss aa erfare, at nordmenn solgte sin sjel for en sòlvpenge, og kanskje enda idag bärer djevelens tegn i sitt ansikt, og med hatefull men daarlig og feig for-

giktig samvittighet ser paa en norsk legionär eller *-mann. Vi var utaalmodige for aa komme avgaarde. Daglig i graalysningen startet fly med bombelast fra de omkringliggende flyplasser for aa legge bølgevikveier og broer med marsjerende kolonner og flyplasser i ruiner. Til sent paa kveld holdt de paa i et kjör, mens vi fra grensen hørte fra artilleriild og gjettet oss til hvad som foregikk. Til Lublin kom saa de første saarede, og vi kjente det kriblet i oss. Saa alarm, saa avmarsj. I et nu var teltene borte, maskeringer fjernet, motorene brummet, og avsted bar det.

Direkte østover gikk det, over grensen og inn i Russland, hvor vi faaretok en oprenskningsaksjon. I flere byer oppdaget vi i hus, hvor folkene levde, de knappe kaar. At et rumm var forseglet med rød lakk, og hammer og sigd. Vi saa stfaks, at dette var kommisarenes verk. Seglet bröt vi, og her inne stod da alt det böndene behövde, av mel og poteter, og lågnende produkter. Slik var det altsaa i proletarparsadiset.

Naar folk skulle til byen, bar de skoene paa armen, til bygrensen, for de hadde ikke raad til aa slite stövleläret paa landeveien. I nogen skoger som vi gjennemsøkte, fant vi endel flykninger som med sjelvende knär og opstrakte hender, kom frem fra sine skjulesteder. De ventet jo aa bli myrdet av oss naturligvis, for det var de blitt puttet full av i russisk propaganda. Stor var deres undren, da vi bare undersökte om de hadde vaapen, og deretter lot de gaa hjem til sine igjen. Vi skulle nettop grave vaare pansergraver til overnattning, da vi fikk ny marsjordre, og drog tilbake den veien vi kom. Det var bekke-mörkt, og vi var nettop i en stor skog. Veien var elendig. Plutselig lyder fremme i kolonnen maskin gevärskudd. Kolonnen stoppet öieblikkelig, og alle lys blev slukket. Der löd ennu noen spredte skudd fra skogkanten der fremme, saa blev det stille igjen. Vi kunne fortsette. Det hadde hvert en av de vanlige nattovernallene paa disse kanter. Disse elendige omflakkende rövere bandene som driver "gorillakrig". Vi drog videre sydover gjennem Lemberg, med brennende hus. Mange sivilpersoner var ikke aa se, men da vi kom forbi fengslet utenfor byen var det folk nok. De lette etter sine paarörende blandt de levestede like som laa haugevis der.

Det gikk stadig mere sydostover og sporene efter haarde

kamper blev ferskere. Langs veikanten overalt, laa rester av fiendtlig vaaben, Haandgranater, halvfulle granatkasser, med en masse tomhylser. Ødelagte lastevogner, og utbrente panservogner. Mellem vognene laa her og der et opsvulmet hestelik eller bare del herav. I horisonten saa vi tre fly. Ut fra disse løser seg nogen smaa gjenstander som faller. Flyene kommer nærmere, og saa begynner taakedotter aa danne seg rundt dem. Flk skyter som besatt. Et fly slaar ut en stikkflamme, og styrter med en lang røksöile etter seg. Naar jorden, gjør kolbötte og brenner i lys lue. Vi var snart fremme hvor bombene var slaatt ned. Her laa et flaskbatteri, og en mann hadde mistet en finger. Det var alt. Altsaa kostet det en finger, mens det kostet russerne et fly og tre mann. Her overnattet vi i panserhuler, som vi grov oss i den fuktige mulljorden. Det skulle være forskjellige sprengte russiske avdelinger i skogene ruddt omkring, saa vi maatte være paa vakt. Det regnet, og yngstemann frös. Herman underholdt om felttoget i Polen, og jeg fortalte om de to tusen engelskmenn som flyktet for 180 tyskere paa Steinkjær. Paa denne maaten gikk vaare timer fort. Avlösningen kom, og vi kunne krype op paa vaare rulende hjem og straks blev straks bortfört av "Ole Lukköie". Aa-ja, vi led ikke av sövnlöshet i de dagene. Men da vi den følgende dag kjörte forbi vaare panserspeidervogner, skjönte vi, at naa begynte morroa. Like etter maate vi sitte av. Fienden var i nærheten, og det gjaldt aa være forberedt paa overraskelser.

Kompaniet delte seg utover i terrenget, og tok dekning. Det belv mörkt, og en speiderflok skulle sendes ut, for aa undersöke skogen, rett frem 1000 meter. Naturligvis ville jeg være med, og vi begav oss 4 mann ut i tussmörket. Skodden laa tykk over de herlige hornakrend, og det var en uhyggelig og truende for all del spökelsesaktig stemning som hvilte over oss, der vi i gaasegang beveget oss fremover. I spissen gikk patruljeföreren "Vati", derefter MG-skytteren "Rudi", saa skytter 2 gamlekaren Ulrich paa 40 aar, og bärer av partimerket i gull. Alle sammen prövede karer, utenom meg som var fersk, og først maatte bakes i ilden. Rett som det var stoppet vi, tok av staahlhelmen og lyttet. Til venstre gikk veien med en flott bökeallee. Ja - vi tok ikke feil, der kom noen. Alle i fulls dekning. MG og M.Pi. ferdig til skudd, naa blev det vel leven. "Vati"

brölte: "Halt, wer da?" Men vi blev noksaa flate, eller lettet retters sagt, da vaart eget feltrop kom. Det viste seg aa være naboavdelingens speidertokt som alemede var paa tilbakevei fra skogen.

Fienden hadde trukket seg tilbake til en liten landsby noen kilometer lenger fremme. Vi gikk tilbake og meldte av. Vi kjørte etter, og gikk til stilling like foran den lille landsbyen. Husene skinte saa hvitkalket og gjjenferdaktig i stjerneskinnet. Vi skulle sikre divisjonen og grovoss ned i den løse, fuktige mulljorden ved en liten bekk, som randt ned i byen. Vi laa der ~~funn~~-vaate, med en teltduk over oss, og stirret spent ned til landsbyen. Disse forbaskede fillebikjene i ~~landsbyene~~ rundt omkring, svarte hverandre, og holdt et nervepirrende spetakkel. Jeg kaster meg rundt, for der kommer der veltende en panservogn ned i fra veien, med skramling av belter. Den svinger med vill fart inn i kornaakeren bak oss, og farer tilbake paa veien igjen, den hadde bragt en pakk-kanon i stilling. Beware meg vel hvor den ^{nogen} skremte meg, men det kunne jeg jo ikke la meg merke ~~av~~.

I skumringen neste morgen, skimtet vi en äresportal, som var reist foran innkjörselen til landsbyen av ukrainerne. Og midt paagaten laa ^{en} ukrainerne med blodet strömmende ut fra et skuddsaar i hodet. Granatene slo ned omkring oss, og gevärskuddene pep over hodet paa oss. Flere hus gikk op i flammer, mens vi gikk i stilling. Som 3 er. la jeg meg bak en pokksteinhaug, aa følte meg saa trygg som paa skytterbanen hjemme, intil skuddene begynte aa hvine forbi oss. De kom fra en treklynge tilhöire fra oss, og vi gjorde kort prosess. To stöt av M.G., g to treskyttere drattet med et dump i bakken. De hadde faatt nok av denne eksistens og blev vel lykkeligere der de kom!

Fremrykningen faaregikk akkurat som ved en övelse, med presisjon ~~og~~ sikkerhet. Det var den venstre flöien som førte hovedangrepet, der vi gikk frem paa bred front. Det var rent rart aa se vaart artilleris virkning blandt fienden, og hvorledes granatene slo ned i maurtuen.

Menneskene flöi om hverandre, et par hester kom seg løs, og løp amok. Det var fält aa se trenet til russerne etter-paa. Kampen varte bare et par timer, mens krigsmaskinen rullet frem og ödela det den kom over. Vaar opgave var endt. Fienden var totalt slaatt og knust. De siste saarede

forsøkte aa stikke seg bort i kornet, men blev samlet sammen. Det var et syn som jeg aldri vil glemme. En vogn i lys lue, foran i skjekene laa to hester, mens der oppe paa den brennende vogn laa tre russere halvt inne i flammene.

Saa satt vi paa bilene igjen, som i mellemtiden var kommet efter, og fikk tid til aa tenke over hvad som egentlig var hendt. Jeg fikk føre, at en nordmann var saaret, og Hans Oppen var fallt. At det var alvor gutta var ute paa nu, ja det forstod vi til fulle. Men hvad er vel den største lønn en idealist kan faa, hvis det ikke er aa faa gi sitt liv, det dyrebareste et menneske har, for sin sak. For en ting var vi alle fyllt av, nemlig en overbevisning om at vi hadde rett. Vaart kjære land skulle befriess fra det "brukne Gevårs menn", og istedenfor disse faa noegen blankpussede og nye, hvis fedrelandskjærlighet var prøvet og herdet i tidens ild.

Saa kom den for saa skjebnaasvangre 5.Juli, dagen som avsluttet mitt felttog i östen for denne gangen.

Det gikk fort aa bli åresborger.

Det var lördag, og solen skjen. Paa himmelen drev dunlette skyer, og en lett bris fikk kornakrene til aa bölge. Vi stod opmarsjert foran den annen stalinlinje, og ventet paa ny marsjordre. Like i nærheten löd en bekk, og det er klart at anledningen blev benyttet til en kroppsvaske. Ja til og med halsbind og strömpor blev vasket. Det var i sannhet en herlig dag, som bragte tankene til fjell og sjö hjemme, med jakt og fiske. Du Otto vil vel aldri komme til aa glemme denne dagen, for du kom jo akkurat den dagen, med fiolinien din under armen fra lasarett. Jeg hjalp deg litt ved trenet med utrustningen. Da vi var ferdige, blev jeg heftet med en melder. I det fjerne kommer 9 softe prikker, som blir større og større. Fly med to motorer og glasskansel akkurat som vaare He 11. Jeg trodde derfør det var ge egne. Men saa begynner flak aa skyte som vill, og like etter satte ogsaa vaare Mg. inn med sine salver. Dette blir farlig for bilene, tenkte jeg, og hoppet inn paa marken for aa komme unna. Jeg saa ingen bomber falle, men med et brölsuser noe forbi hodet mitt.

Selv lurte jeg paa hvad der var som faaregikk akkurat i dette

øieblikk. At det var noget i veien med meg kjente meg, der jeg laa jevnet med jorden, mens bombene sprang rundt omkring. Det blev stille, og jeg ville reise meg, men kunne ikke røre meg. Det höire benet laa oppa paa en liten jordvold, som viste seg aa være bombehullet. En av mine kamerater saa meg, og fikk tak i en sanitätsr. Jeg husker ikke noeget mere før jeg laa paa baaren, og stövlene blev trukket av meg., og buksene blev sprettet op. Saa fikk jeg et par spræiter, bl.a. denne stivkrampeserumen, hvorpaa kompanisjefen gav meg noen tröstende ord paa veien, og så at det var ikke farlig aa kjempe for et slikt fedreland som Norge. For deg Björnstad, var ogsaa denne dagen uforglemmelig, jeg husker godt du var litt fuktig i øiekroken, og du trodde visst jeg var ferdig- helt. Men dengang ei sa Tordenskjold, det skal mere enn en bombe til en trönder av idag.

I lasarettet.

Alerede en halv time senere, stiftet jeg bekjentskap med mitt første lasarett. Det var et 4-Feldlazarett, og laa direkte ved fronten. Et gammelt stort hus, med to reservetelter som sykesal ute i parken. Da jeg laa paa operasjonsbordet, blev lyset plutselig borte, mens bombene ~~varde~~ fallt rundt i närheten av huset. Straks efter blev det medbragte elektriske feltanlegg tatt i bruk, og arbeidet gikk videre. Like etter fikk jeg en plate sjokolade, og te og drikke, mens et nytt bombardement rystet oss der vi laa i feltsengane. Nogen dager senere blev jeg sendt i sykebil til Tarnopol. Her blev det skiftet bandasjer, ~~men da jeg var~~ ved samlestedet for saarede, men da jeg var noksaa hardt medtatt, blev jeg overflyttet til krigslasarettet, hvor jeg stiftet mitt første bekjentskap med de barmhjertede sykesøstrene. Her blev jeg tatt riktig i behandling. I den kolosale varmen, var likstanken fra saaret mitt førferdelig, og maatte skiftes paa hver dag. Alerede den første dagen kom jeg paa slaktebenken. Der var to operasjonsbord, og ut av saaret mitt pirket legen forskjellig svineri som litt etter litt var verket ut. Han spør meg om jeg i höire lomme hadde hatt en sort kam og et speil. Jo - jeg husket da det, han hadde funnet rester i saaret. Da blir det baaret in en kar med smadret ben paa bordet ved siden av. Jeg tenker ikke mere over det, men er optatt av ea tenke paa hvor disse splintene mine kunne være kommet ifra.